Ч. 109 (14.007). Львів, четвер 25. квітня 1935. Pocztowa oplata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Четвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хмари кольоністів сунуть на українські землі!

Кілька місяців тому „Діло" принесло докладні звістки про те, що марево кольонізації наших земель віджило і що для переведення кольонізації робить польська сторона великі й поважні приготування.

КОЛЬОНІЗАЦІЙНУ АКЦІЮ ВЕДЕ УРЯД. УКРАЇНЦЯМ НЕ ВІЛЬНО КУПУВАТИ ЗЕМЛІ!

У найновіших кольонізаційних плянах заважне те, що кольонізаційних плянів не підготовило польське громадянство, зосібна польські землевласники чи їхні організації, а що склав і накинув уряд. **Заборона продажі землі українським рефлектантам** (так, вона існує і з цього урядові чинники не роблять навіть ніякої тайни) **датується від часу вбивства міністра Перацького.** Отже уряд, не чекаючи навіть на розгляд справи судом, потягнув **цілий нарід** до відповідальности і рішив покарати цілий нарід, позбавленням його права купна землі! Доказом на те, що заборона продажі землі рефлектантам української національности вийшла від уряду і що рівночасно уряд наказав кольонізувати наші землі польським елементом, є одностайна протиукраїнська акція в цій матерії всіх без виїмку старост та загалом адміністраційних чинників. Адміністрація, до якої влучено земельні управи, перед видачею власникові дозволу на парцеляцію земельного маєтку, зправила забороняє йому продати хочби кусник землі українцям, а коли який грішник до цього не застосується і зважиться продати землю нашому селянинові, то адміністраційні власти цілком просто під будьяким претекстом відмовляють затвердження трансакції, через що вона стає неважною.

Знаємо нпр. випадок, де в українському селі на кількадесять моргів, проданих полякам, продано 4 морги нашій селянці. Староство затвердило очевидно без найменшої трудности всі продажі, **з виїмком одинокої продажі українці**, бо згідно з устним коментарем „Русіні не мого становчо ані єднего морга купіць". В іншому випадку не хоче староство ніяк дати власникові дозвіл на парцеляцію тому, що він зважився продати дещо землі також українцям. Що більше, йому наказують усунути з проданих ділок нових власників, наших людей, хоча вони більше року тому цілу ціну заплатили, другий рік є в посіданні купленої землі, а на лан, з якого вони ділки купили, був дозвіл на парцеляцію. Знову в іншому випадку одно наше священиче товариство не може дістати дозволу на перенесення права власности на куплених ним стокількадесять моргів ліса, хоча ліси не є обхоплені аграрною реформою. З такими і подібними практиками стрічаємося нині в кожному повіті і на кожному кроці.

Тут ні при чому законні вимоги. Тут маємо до діла з виразним, зовсім немаскованим наказом згори не допустити українців до купна землі!

Де тут основні, конституційні закони, де рівність всіх громадян, до якої саме кляси громадян нас зачислюють, коли мова йде про аграрну реформу? Чи наші провідні політичні чинники зуміють негайно запитати про це уряд і творців нової конституції?

КОЛЬОНІЗАЦІЯ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Наше громадянство вже знає з відірваних вісток у пресі, що кольонізаційні пляни дійсно реалізується. Маємо вже нині до діла не лише з переселюванням рільників зі заходу на наші землі, але й з насиланням сюди безробітних з промислових околиць на заході та військових і урядовців. Перш усього переходить в останніх часах дуже багато землі в руки польського елементу на наших північно-західних землях, особливо інтенсивно кольонізується тепер Холмщину, яку кольонізують тепер так швидко, як кольонізували Східну Галичину в перших повоєнних роках.

КОЛЬОНІЗАЦІЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

І в нас в Галичині кольонізують. Земске Тов. Парцеляцийне С. А. парцелює: Носівці, Плесківці і Березовицю Велику, в Тернопільщині, Баківці і Любешку Волохову в Бобреччині, Колиндяни в Чортківщині, Увин і Столпин (Юліянка) в Радехівщині, Желдець в Жовківщині, Солонсько, Довге, Рабчиці й Опари в Дрогобиччині, Живачів в Товмаччині, Заставці в Підгаєччині, Добротвір в Камінеччині і Новосілку Костюкову в Заліщиччині, разом до 10 тис. моргів, а вже на днях перейняти має і дальші маєтки до парцеляції, як Теляче в Підгаєччині, Любичу Королівську в Равщині, Черницю в Жидачівщині і т.д.

Ця Спілка продає землю виключно полякам. Рефлектантам українцям або говорять прямо „русіном не спжедаєми", або жадають переходу на римо-кат. обряд, або нічого не говорять, а внесені оферти відкидають, або вкінці жадають від них „сьвядецтва льояльносьці" від староства. Не знаємо, як „сьвядецтво льояльносьці" виглядає і хто його може дістати, бо закон його не передбачує. С-ка продає землю також дуже нерадо полякам замешкалим у Східній Галичині, резервуючи весь запас землі для нових кольоністів зі заходу.

Мусимо числитися з цим, що кольонізаційна акція цій С-ці вдасться, бо С-ка і Державний Рільний Банк приходять купуючим з дуже великою фінансовою помічю. Купуючий платить всього 25 проц., а то і 15 проц. належитости (тут уже всі парцеляційні кошти, як помір, контракт, переносна такса і т.п.), а решту ціни розкладається йому на дуже догідні сплати, бо на 40 літ. Кольоністів стягають Бог зна звідки. Значний відсоток між ними творять всякі урядовці, гол. військові, бо коли іде про рефлектанта-поляка, то очевидно не лише за „сьвядецтво льояльносьці", але і за кваліфікації, передбачені законом, ніхто не питає. Нас інформують, що нпр. Колиндяни в Чортківщині, майже 2.000 моргів прегарної землі, С-ка мала продати кількадесять родинам, що їх привезли аж з Королівства. І це діється тоді, коли половина нашого села нуждує на 1—2 моргових господарствах, а недоїдання, голод і тиф є постійними гістьми по наших селах.

НАТИСК УРЯДОВИХ ЧИННИКІВ НА ЗЕМЛЕВЛАСНИКІВ.

І не лише ця С-ка кольонізує Галичину. Роблять це і приватні власники під натиском, а радше під **примусом** адміністраційних властей. Така практика урядових чинників бє болючо і по польських землевласниках. Багато з них могло би врятуватися від руїни **через продажу деякої скількости землі нашим селянам**, але цю змогу їм відібрали і маєтки йдуть під молоток. Кожного землевласника, який звертається до власної за дозволом на парцеляцію, скермовують до тей згаданої парцеляційної Спілки, значить кажуть йому кольонізувати. В той спосіб монополізується цілу парцеляційну (читай кольонізаційну!) акцію в одних руках. Одному власникові виставило Тов. Кред. Земське у Львові около 5.000 моргів на ліцитацію, хоча місцеві українські селяни пропонують йому купно кількасот моргів землі по дуже добрій ціні. Така частинна продажа врятувала би даного власника від ліцитаційної продажі всіх фільварків, однак він не може тієї трансакції зробити, бо староство вважає, що його маєтки надаються добре для кольонізаційних цілей і власник безрадно вичікує ліцитаційного речинця

КОЛЬОНІЗАЦІЯ ТА НАШЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Наше громадянство назагал легковажить собі кольонізацію. Мовляв: „мазури" не вміють вести серед наших обставин господарки і тому за деякий час відпродують придбані грунти нашим селянам та вертаються в свояси. Потішати себе так, значить узагальнювати поодинокі факти, замикати очі на грізну небезпеку, не хотіти бачити дійсности. Тимчасом ця дійсність дуже сумна.

В руки польського елементу переходить один двірський обшар за другим. Не оглянешся а одно, друге і десяте досі чисто українське село дістає кілька, кільканацять або і кількадесять нових польських родин. Не мине рік, два, а в селі вже є „Дом Людови", ба і косцюлек ставлять. І коли давніше ми бачили, як у тих селах вправляли соколи чи січовики, то нині стшельци тероризують наше населення. А що нині досить у селі кільканацяти, ба навіть кількох польських родин в селі, щоби половина громадської ради була польською, ба навіть, щоби при виборах поляки мали „більшість", то результат такий, що самоуправа на наших землях знайшлася в більшості в польских руках

„НА ЗНИЩЕНЄ РУСІ".

Так, як тепер справи стоять, то впродовж найближчих років великий відсоток більших посілостей у Сх. Галичині підпаде парцеляції. Ціллю т. зв. „віддовженевої акції" більших маєтків, які належать до групи „Ц" є... їх зліквідувати, а на тих землях поселити мазурів зі заходу. Уряд рішив жертвувати кількадесять, чи кількасот більших землевласників за ціну поселення на їх землях тисячів мазурських родин. Наше громадянство мусить здати собі ясно справу з того, що здійснення найновіших польських кольонізаційних плянів, разом зі всіми іншими лихами, які переживаємо, є безпосередньою загрозою для екзистенції українського населення.

Не потішаймо себе, що наш нарід пережив вже ріжні лихоліття і встоявся. Найздоровіше і найвідпорніше дерево згине, коли його вирвати з землі. Бо безперечно фізичним винищуванням нашого народу є відібрання українцям змоги поширити чи створити варстат праці через купно клаптика землі. Така кольонізаційна акція віддає наш нарід на поталу нужди і голоду, бо колиб навіть наш селянин і хотів тікати з рідного села, то не має змоги ратуватися ані еміграцією, ані перейти до промислу, бо такого на наших землях майже нема! Зрештою нині і від робітника жадають зміни обряду.

Як боротися, як тій загрозі протиставитись — про те буде мова у нас окремо.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалїймо датків на скріплення освітних змагань.

Коросняньский повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі числові дані про коросняньский повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

Простір коросняньского повіту 934,4 км.² Загальне число населення 113.387, мужчин 53.700, жінок 59.687. Густота населення на км² припадає 121,3 (у Польщі 85 осіб на км²). У повіті є 2 міські волости, 11 сільських волостей, 111 сільських громад, 315 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ МІСТ, СІЛ ТА ВІРОІСПОВІДАННЯ.

По містах проживало 14.247 осіб, з того 5.601 мужчин. По селах 99.140 особи, з того 47.099 мужчин. За віроісповіданням по містах проживало **233 греко-католиків (1,6 прц.), 16 православних (0,1 прц.)**, 10.461 римо-католиків (73,4 прц.), 3.484 жидів (24,5), інших 33 (0,2).

По селах проживало **10.647 греко-католиків (10,7 прц.), 4.236 православних** (4,3), 80.728 римо-католиків (81,4 прц.), 3.037 жидів (4,3), інших 221 (0,2).)

МАТІРНА МОВА.

По містах як матірну мову українську подавало **25 осіб (0.2 прц.), руську 112 осіб (0.8 прц.), себто нашою мовою говорило 137 осіб (1 прц.)**, польську мову 11.123 осіб (78, 1 прц.), жидівську або гебрайську мову 2.924 осіб (20,5 прц.), іншу мову 25 (0,2 прц.)

По селах як як матірню українську мову подало **1.130 осіб (1,1 прц.), руську мову 13.399 осіб (13,5 прц.), себто нашою мовою говорило 14.529 (14,6 прц.)**. польську мову 82.568 осіб (83,3 прц.), жидівську або гебрайську 1.492 осіб (1,5 прц.), іншу мову 41 (0,1 прц)

НЕГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 10,457 осіб (91,8 прц.), тільки читати 202 особи (1,8 прц.), не вміло ні читати ні писати 700 осіб (6,1 прц.).

По селах вміло читати і писати 59.734 особи (81,6 прц.), тільки читати 2.118 (2,9 прц.), не вміло ні читати ні писати 11.106 осіб (15,2 прц.).

МЕШКАНЕВІ ОБСТАВИНИ.

Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 6.886; по селах 36.426. Пересічне число кімнат припадало на помешкання: по містах 2,3, по селах 1,9. Пересічне число осіб на одну кімнату припадало: по містах 2,0; по селах 2,7. Однокімнатних помешкань по містах було 698 (22,9 прц.), двокімнатних 1.452 (47,6 прц.); по селах однокімнатних помешкань 2.210 (15,9 прц.), двокімнатних 6.904 (49,7 прц.).

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства, крім городництва, лісництва і рибацтва жило 84.981 осіб (74,9 прц.); по містах 2.976 осіб (20,9 прц.), по селах 82.005 (82,7 прц.). З промислу і торговлі 14.926 осіб (13,2 прц.): по містах 5.050 осіб (35,4 прц.), по селах 9.876 (10,0 прц.). З торговлі і промислу 4.515 осіб (4,0 прц.): по містах 2.423 осіб (17,0 прц.) по селах 2.092 осіб (2,1 прц.). З комунікації і транспорту 1226 осіб (1,1 прц.): по містах 381 осіб (2,7 прц.), по селах 845 (0,8 прц.) і з інших джерел (емерити і т. д.) 7.739 осіб (6,8 прц.); по містах 3.417 (24,0 прц.), по селах 4.322 осіб (4,4 прц.). З найманої праці у хліборобстві проживало 6.729 осіб. З цього числа могло працювати тільки 4.607 осіб (між ними 2.324 мужчин), решта припадає на дітей і нелітних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 16.037 господарств: карловатих господарств **нижче 2 га було 6.685, на** яких жило 25.411 осіб (3,8 на господарство); 6.512 господарств від 2—5 га, де проживало 32.869 осіб (5,0 на господарство); 1.227 господарств від 5—10 га, де проживало 7.140 осіб (5,8 на господарство). Більших господарств простором від 50 га — 14, на яких проживало 37 осіб.

ІНШІ ПРОФЕСІЇ.

З городництва і лісництва проживало 317 осіб, з промислу і торговлі 14.926 осіб (робітників і хазяйників). Сюди слід теж зачислити 4.068 осіб (251 умових працівників і 3.771 фізичних робітників), які черпали засоби на прожиток з копалень нафтової ропи. У суді й адвокатурі працювало 286 осіб, в церкві і віроісповіданнях 508 особи, у шкільництві 450 осіб, з домашньої прислуги 1.269 осіб.

НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомостей 1.674; мешкальних будинків 1.727 (деревляних) 1.251 або 72,4 прц., мурованих 474 або 27,5 прц., з електрикою 188, водотягом 41, каналізацією 252, газом 265. На селі мешкальних будинків 19.006.

Протиукраїнська політика львівського Радія.

Польське Радіо бойкотує греко-катол. Великдень.

Про шовіністичну політику Польського Радія та взагалі про стосування до справи радієвих програм політичного, а не культурного критерія, — ми писали вже нераз. Сьогодні звернемо спеціяльну увагу на політику львівської висильної стації.

Директор висильної стації у Львові неоднократно перед окремими українськими діячами білкав, що він не має змоги давати українських авдицій, бо має ні дзвичайно обмежений час для продукції місцевих сил та що вагалі не польські авдиції мусять мати затвердження Варшави.

Іншими словами — всю вину скидав на Варшаву. Було теж серед українських кол, які цією справою віддавна турбуються, чимало одиниць, що вірили в добру волю керманича львівської висильної стації та шукали можливостей співпрацювати з ним. Однак тепер переконалися воочі наглядно, що спеціяльно львівська радіо-стація веде супроти українців політику, яка мусить викликати обурення серед усіх українців, абонентів Польського Радія.

І так, ще в січні м. р. наші музичні кола переговорювали з дирекцією львівського Радія про українські авдиції підчас греко-католицьких Великодних Свят. Була мова про концерт псальмів у Велику Пятницю і про концерт з українських грамофонових плит та концерт хорів. Дирекція львівського Радія спершу погоджувалася, але вкінці заявила, що „нема місця"; Як на глум запропонувала святоюрському хорові „відступити"... чверть години у Велику Пятницю. Так само не дотримано обіцянок, які дістали особисто деякі українські мистецькі сили.

В той спосіб львівське Радіо не тільки не використало нагоди гр.-кат. Великодних свят для виповнення програми українськими псальмами, гагілками і т. п. актуальними мистецькими продукціями, щоби дати хоч дрібну радість українським радіо-абонентам, але просто збойкотувало наше найбільше свято!

Гоголівська вистава.

(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби".)

По довших підготовчих заходах відкрили в салях **Національного Музею у Львові** 54-у чергову виставу, присвячену памяти Гоголя.

Вистава обіймає перші видання творів Гоголя, всі бодай чимнебудь замітніші збірні видання (числом 18), найважніші переклади у 14 европейських мовах, репродукції рукописів і рисунків Гоголя, врешті монографії й збірки, присвячені цьому письменникові. Великий ілюстративний матеріял обіймає види родинних місцевостей Гоголя, головні моменти його життя, портрети його приятелів та перші ілюстрації до його творів (Боклевського, Агина, Бернардського й ін.).

Окремий відділ творять переклади на українську мову від 1850 р. Між перекладчами стрічаємо імена Климковича, М. Лободи, Франка, Старицького, Пчілки, Лесі Українки, Щурата, Рильського, Зерова й інших. Є й рукописи Пчілки. Цей відділ має українські переробки творів, студії про Гоголя та музичні композиції Лисенка. З дорогцінних особливостей є тут оригінал записки Гоголя до Богдана Залеського — одинокий рукопис письменника українською мовою, що захувався до наших днів. (Власність Ягайлонської бібліотеки).

Матеріял для вистави зібрано з університетських бібліотек у Чернівцях, Кракові, Варшаві, Вильні, з Словянської Бібліотеки Міністерства Зак. Справ у Празі, Чеського Народнього Музею й Центральної Бібліотеки міста Праги, Естонського Нац. Музею у Тарту, Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі а з львівських збірів від Оссолінеум, Університетської Бібліотеки, Наук. Т-ва ім. Шевченка й Музею Н. Т. Ш., Народнього Дому, студ. Т-ва „Друг" і приватних збірок.

Міжнародний жіночий конгрес у Царгороді.

У Царгороді закінчились у вівторок 23. квітня ц. р. наради XII. міжнародного жіночого конгресу, які тривали від 18. квітня ц. р. Наради конгресу відбувались у палаті Ільдіш-Кіоск, колишній резиденції „червоного султана" Абдуль Гаміда. У палаті султана було стільки гурисок, скільки делегаток приїхало на конгрес. До Царгороду приїхали делегатки 40 держав. Конгресові проводила англійська делегатка Корбет Ешбі. На конгрес приїхало багато делегаток з Ірану (Персії), Іраку, Палестини та інших східніх держав.

Темою нарад були ріжнородні жіночі справи.

Злучені Держави розбудовують свою фльоту.

ВАШИНГТОН, 24. 4. ПАТ. Фінансова комісія посольської палати закінчила наради над буджетом міністерства маринарки. Видатки сягають 470 мільйонів долярів, число моряків збільшать з 88.000 до 102.676, між ними 8.176 старшин. Буджет передбачує будову 555 нових літаків.

Адмірал Стендлей, шеф оперативного відділу маринарки заявив на засіданні комісії, що теперішній стан американської маринарки не відповідає свому завданню і фльота не здатна до офензиви. Зате може відбити наступ на американське побереже. Одначе коли фльоту розбудують до розмірів, передбачених у договорах, тоді дорівняє маринарці кожної іншої держави. Адмірал говорив про необхідність розбудувати летунство. Критикував теж британську маринарку, яка створила окреме міністерство летунства і тепер Британські жаліє, бо не має під собою летунства. Тепер побачить, що держава у первісній стані. Тепер добре заправити недостачі. Злучені Держави про були це ще перед 10 роками.

Українські бібліофільські видання за 1934 рік.

На зборах Українського товариства прихильників книги в Празі 11. квітня ц. р., відбувся реферат д-ра Володимира Січинського під таким заголовком.

Референт вказав, що в останні роки поодинокі українські видавництва почали звертати увагу не тільки на зверхній вигляд книжок (обкладинок), але також на внутрішнє оформлення і техніку друку. Та, на жаль, загальний рівень української книжки в мистецькому відношенні залишає ще багато до побажання, зокрема не високий рівень ріжних „популярних“ видань, що друкуються дуже недбало.

Рік 1934. приніс цілковитий зворот у „топографії“ бібліофільських видань. Цілком бракує добре виданих книжок з Києва і Харкова, хоч, наприклад, совітські видання у російській мові вибліскують небувалою роскішю і багатством. Та ця люксусовість не відповідає бібліофільським оцінкам у сучасному розумінні функціональности оформлення. В цьому відношенні вражає різка ріжниця поміж сучасними бібліофільськими виданнями німецькими і російськими. Коли перші дуже скромні, оформлені з вишуканою простотою, а в технічному відношенні видруковані бездоганно, то московські видання непомірно роскішні, декоративно переладовані, чудернацьких, часто величезних розмірів, але все з технічно-друкарськими недостачами. Прикладом такого видання може служити „Русская миниатюра XV—XVII. века“ (В-во „Академия“, Ленінград 1934) — величезний альбом, друкований цілий на крейдяному картоні з кольоровими репродукціями... В той самий час на Україні повна відсутність „за браком паперу“ пристойно виданих книжок.

Першенство у бібліофільському оформленні українських видань чимраз більше здобуває Львів.

З окремих видавництв, за минулий рік, особливо відзначаються видання Асоціяції незалежних українських мистців — монографії про мистців М. Андрієнка, М. Глущенка, О. Грищенка і екслібріси О. Сахновської. Всі ці книжки мають строгий і вишукано-простий характер з відповідно підібраним папером, друком тощо.

Роскішно видана монографія про Олексу Новаківського — заходом Українського товариства прихильників мистецтва. Звертають на себе увагу досить добре виконані кольорові репродукції (способом трибарвного друку), тоді як формат і розміщення гранок тексту тут не зовсім відповідні.

Більш академічний характер мають видання Богословської академії і Богословського Наукового товариства у Львові — монографія про катедру св. Юра і огляд церковного мистецтва. Видані ці дві великі книги з великою увагою і виповненими, добре виконаними ілюстраціями.

Звертає на себе увагу також повне видання творів Т. Шевченка Українського Наукового Інституту у Варшаві, що заповідається як одно з найкращих видань творів Шевченка.

З інших добре виданих книжок можна відмітити брошури Українського пласту в Празі, книжку проф. Д. Дорошенка про Чикаленка (Прага) та серію видань часопису „Світ Дитини“ під проводом М. Таранька.

Серед періодичних видань також помітне поліпшення, хоч скрізь відчувається брак фахового мистецького догляду, наслідком чого часописи не рідко не додержуються елементарних правил оформлення, розміщення ілюстрацій тощо. Краще видаються такі часописи як „Ми“ у Варшаві та львівські ілюстровані часописи „Назустріч“, „Нова Хата“, „Жінка“, „Червона Калина“ і „Життя і Знання“.

Невжеж „за українську музичну культуру“?

II

(Докінчення.)

Одна думка д-ра В. Витвицького звернена до львівських співочих товариств. Шан. автор каже: „Але що Львів повинен вже мати один хор із дисціплінованим дириґентом, який своєю працею заробляв би собі бодай частинно на прожиток, це хіба признасть кождий“. Не хочу висловлювати мого погляду на таку „концепцію“, але об'єктивно мушу ствердити, що вона зовсім непопулярна серед загалу співаків. Спершу треба „перевиховати“ їх, а таким „виховником“ повинні бути саме члени СУПРОМ-у, що таку думку пропагують. Щоби виконати те завдання, не вистарчить обстоювати її доцільність у своїх екувальних, а треба зацікавитися працею в тих товариствах, треба навязати з ними інший контакт, як ухвала про безплатну порадню і т. д. А кільком львівських членів СУПРОМ-у працює в наших співочих товариствах хоч би в характері членів? Як виглядає співпраця СУПРОМ-у з нашими співочими товариствами? Відповідь на те питання переконалаб і автора, що між словами, хочби дуже патетичними і ділами є велика ріжниця.

При кінці тієї частини статті питає мене автор, чи я не знаю, яка ріжниця між працею співаків і дириґента. Знаю, але знаю й те, чого може не знає автор статті, що у львівських співочих товариствах є люди, що посивіли на службі рідній пісні і то щирій, безкорисній службі. І хоч вони не мають дипльомів вищих студій музичних, то своєю працею і самоосвітою придбали як співаки в хорі таке фахове знання, що під тим оглядом не устyпають неодному із тих, що має музичні студії.

БЕЗКОРИСНА ПРАЦЯ.

Далі доводить автор конечність спеціялізації, чого ніхто не перечить. Зате зовсім хибним і недоцільним треба вважати запит до мене: „Що сказав би п. Грин., якби так Т-во Рідна Школа звернулося до учителів своїх шкіл з домаганням учити безплатно?“ Де Рим, де Крим? Невжеж до такого порівнання прийшов автор на основі моєї статті? Ніколи я не мав, не маю й не буду мати претенсії до шан. автора, аби він як учитель чи управитель перемиського музичного інституту виконував свою працю безплатно, зате як громадянин маю право вимагати від нього й інших членів СУПРОМ-у, аби крім платної праці в школі дали ще якусь працю безплатно для громадянства із свого звання. Не зашкодить теж авторові довідатися, що Р. Ш. все вимагала від своїх учителів безкорисної громадянської праці, жадає звідомлень з неї в квестіонарях, а навіть вставляє відповідну точку у службовий правильник.

Підсуває мені теж автор думку, що „поняття музики-фахівця лучу з поняттям учителя музики і то ще певно в Муз. Інституті“ і з ними звязую ту ухвалу, тоді, як вона передовсім торкалась *неучителів*. Це справді цікава „енунціяція“! Якби я навіть так думав, то кілько членів СУПРОМ-у не є вчителями в наших музичних школах? Якаж тоді ціль тої ухвали? Чомуж саме учителі муз. шкіл були першими жертвами тої ухвали? Таж згідно з думкою тої заяви автора громадянство має цілковиту рацію, що так осудило тих, що жадали гонорарів, бож вони „використали“ добре подуману ухвалу СУПРОМ-у, ще й зашкодили своїй становій організації. Чи за таку провину потягнув їх провід організації до відповідальности? Хтось з нас, Пане Докторе, промахнувся.

БЕЗПЛАТНА ПОРАДНЯ І РЕАЛЬНА ПРАЦЯ.

Під заг. „СУПРОМ покликав до життя безплатну музичну порадню“ й „інші ухвали СУПРОМУ“ вичисляє автор цілу низку ухвал СУПРОМУ, щоби мені при тій нагоді закинути брак льояльности у відношенні до СУПРОМ-у, бо я, мовляв, свідомо замовчав про них у своїй першій статті. Забуває автор, що моя стаття була відповідю на статтю д-ра Нижанківського, тож нехай з тими претенсіями звернеться до нього, що не згадав про ті ухвали у своїй першій статті, а чомусь то за найважнішу признав саме ухвалу про гонорарі, і хоч про те ясно не сказав, то ввесь час довкола тої справи кружляв та при тій нагоді не щадив колючок музичним і співочим товариствам. Та з приводу тих ухвал, з яких деякі назвав автор аж зворушливими, додам, що мене більше зворушувалиб висліди цих ухвал, тобто праця, як проголошування їх для прилюдного відома. Дуже врадувалаб нас позитивна відповідь на таке питання: „Кілько рефератів на музичні теми виголосили для громадянства члени СУПРОМ-у за час істнування тої організації?“ Цеж перший реальний контакт з громадянством, який так гарно навязують інші організації, як АНУМ, Т-во Журналістів і Письменників і ін., а я певний, що таку ініціятиву СУПРОМ-у повиталиб дуже радо, бо і в розмовах ту справу видвигають. Пощо деякі члени СУПРОМ-у багато енерґії витрачують на безвиглядну конкуренцію з фаховою працею „Т-ва Журналістів і Письменників“, хоч їм та праця завдає багато більше трудів і довше триває, а в деяких випадках вимагає і збірних зусиль, но і сама техніка праці дуже ріжниться. (Вірю, що ту „колючку“ зрозуміють ті, до кого її звертаю.)

ТРЕБА ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАМІСТЬ РЕКЛЯМИ.

У кінцевій частині статті п. з. „Наші концерти“ нарікає автор на громадянство, що байдуже ставиться до концертових імпрез та в той спосіб наче оправдує їх невеличку скількість. Позволю собі на деякі „нескромні“ й „єретичні“ заввагги під адресою СУПРОМ-у. Розуміємо значіння, яке може мати для громадянства СУПРОМ, але треба спрямувати його працю у відповідне русло та понести її між громаду. І то не за посередництвом терпеливого паперу, а особисто і то *громадно* (тим висловом хочу сказати, що між членами СУПРОМ-у є *одиниці*, що таку працю виконують) нераз і в поті чола, не числячися не то з матеріяльною, але і з моральною заплатою і не зражуючися тим, що громадянство зразу може й не зуміє її оцінити.

Тоді щойно музики-фахівці добудуть належну їм „популярність“ (ту в доброму значінні) і не будуть потребувати зайвої реклями для своїх замірів і ухвал, а музика, „та добра, плекана, розвинена, музика-мистецтво“, як каже д-р Нижанківський і цитує автор (так, так, та музика, що підносить людину понад земне багонце з усякими його випарами!) не стане духовим кормом вибранців, а конечністю загалу. Тоді відпаде така річева дискусія про Олімп, бо і шан. автор зрозуміє, чого ті слова торкалися (в минувшині) та не буде потребувати так патетично розписуватися про цілі СУПРОМ-у, як то зробив при кінці статті. Тоді чимраз більше буде таких, що наглядно переконаються, якою *цінною* організацією є СУПРОМ, а навіть самі члени СУПРОМ-у *повірять*, що такий вислів не є *іронією*. Зовсім хибна й наглядно необєктивна інтерпретація моїх думок висказана словами: „Чи є це вина, що тоді, коли п. Гриневецький журиться *про 50 чи навіть 100 зол. для одної, двох потребуючих установ (?)*, ми журимося тим, куди зайде українська музична культура і т. д.“ Я позволю собі спарафразувати: „Чи моя вина, що коли п. д-р В. кілька місяців журиться, як мене полаяти, я й інші вороги СУПРОМ-у журимося, куди зайде українська музична культура, як усі музики-фахівці так будуть розуміти своє післанництво?“

БЕЗКОНЕЧНА ДИСКУСІЯ.

Та на кінці ще одна заввага. Відомо, що „вміло“ ведена дискусія може тревати дуже довго, а знаючи дещо про ґенезу деяких статтей, що появилися у звязку з моєю першою, боюся, що та „прецікава“ і повчальна дискусія може ще протягнутися, а „льояльне“ насвітлення моїх думок може мене знову змусити витрачувати час на відповіди, хоч би для того, аби хтось з шан. читачів, необзнайомлений зі справою, не питав мене приватно, за що мене лають. Не маючи охоти до такої „громадянської“ праці заявляю, що у дальшій „такій“ дискусії на сторінках преси не буду брати участи, зате не відмовляюсь від неї на іншому терені. Та раніше члени СУПРОМ-у повинні зрозуміти, що шукання людей неприхильних СУПРОМ-ові, як сміли організації музик-фахівців є недоцільне та повірити, що і я й багато таких ворогів СУПРОМ-у, як я, щирим серцем радітимемо, коли СУПРОМ стане для народу тим, чим він повинен бути.

Іляріон Гриневецький.

10. IV. 1935.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕМІСНИК ДІСТАВ СВОЮ ҐАЗЕТУ.

„Практичний порадник“, двотижневик, що появляється від 15. грудня м. р., вибрав врешті своїм виключним читачем численний кадр українських ремісників, які досі не мали своєї преси. Перші числа були своїм змістом занадто універсальні, розраховані на дуже ріжноперстного читача. Там можна було читати про грипу, про палення в печі, про переховування футра, вищільність дверей, насіння, астрономію, гигієну, тощо. Ремісниче „самовизначення“ прийшло щойно згодом і в заголовку „Пр. Порадника“ додано „для українських ремісників“. Уважаємо цю зміну дуже щасливою, а місію, що її хоче сповнити нова газета, дуже важливою. Бажаним булоб, щоби вона шукала читачів теж серед найбідніших ремісників з домашнього промислу, що працюють у поті чола за марний гріш для накладців-чужинців. Моральна підтримка і фахове дорадництво такої популярної газетки, якою є „Практичний Порадник для Ремісників“ може чимало причинитись до перетворення нашого домашнього промислу у те, чим воно повинно бути, в наш національний промисл.

Польська хроніка.

БОРОТЬБА З „ЧОРНОЮ МАҐІЄЮ“. — НЕБЕЗПЕКИ ЗБІЛЬШЕНОГО ІНТЕРВЕНЦІОНІЗМУ.

Справа кращого розподілу (дистрибуції) товарів, опанованого „чорною маґією“, яку обговорив мін. Фльояр-Райхман в одній зі своїх промов на парляментарному терені, має бути повважно розглянена і зреорґанізована. В пресі появилась уже вістка, що уряд щось у тому напрямі готовить і при виготовленню пляну для відповідної акції шукає співробітництва Пром.-Торг. Палат.

Слід зазначити, що зраціоналізування розподілу товарів у тому напрямі, щоби зайві чи користолюбні посередництва не здорожували товарів у торговлі, — це справа, що на міжнародному терені звернула вже раніше увагу відповідних чинників. А саме заходом Міжнародньої Торг. Палати покликано до життя Міжнародне Бюро для Дослідів Дистрибуції, а в багатьох державах повстали Координаційні Комітети для Дистрибуційної Проблеми. Ніхто не перечитиме, що вгляд у заробітки гуртівників потрібний. Та проте годі не добачувати небезпеки зі ще одної інтервенції держави, зі ще одного обмеження. Ті обмеження по черзі позбавляють господарство останків свободи. І зовсім непомітно, переходючи поодинокими етапами, готові ми опинитись у новій системі господарства, в якій свобода приватної ініціятиви буде тільки спогадом.

Світова хроніка.

ЧИ ШВАЙЦАРІЯ БУДЕ ТАКОЖ ЕКСПЕРИМЕНТУВАТИ?

Країна, в якій здепоновано чимало міжнародніх капіталів, Швайцарія, має тепер перед собою дві непевности, що вимагатимуть від населення може більшого гарту, ніж воно зможе його дати. Ситуація в цій невеличкій, свободолюбній державі, складна не тільки через завзяті атаки міжнародньої спекуляції на швайцарську девізу, але теж через пропаґанду соціялістів, що пруть до господарської і соціяльної реформи. Що принесе 1-ий травень? Чи своєрідний плебісцит, який має в цей день відбутись, зверне державний швайцарський човен на води соціялізму? Нова валютова політика, яка в свою чергу мусілаб прийти, була би новим важким ударом у золотий бльок. Нервовість з цього приводу має своє глибоке оправдання.

НАДІЇ НІМЕЧЧИНИ НА ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

Під тим наголовком помістила „Ц. Ґазета Гандльова“ допис свого берлінського кореспондента, де обговорена остання торговельна умова двох ворогуючих тепер держав: Німеччини з СССР.

Нема двох думок, що політична ворожнеча дуже міцно віддзеркалюється в торговельних оборотах. Відчуває це перш за все Німеччина, що злетіла з активного сальда в р. 1931. р., що виявлявся сумою 459 міл. н. марок, на 146 міл. н. м. пасивного сальда в торговлі з СССР у 1934. р. Коли большевики повертають знову до Німеччини, не зважаючи на гострі з нею суперечности, то причиною цього є кредити. Вони большевикам потрібні, а німці є в кредитуванні найбільш ліберальні. Про це саме говорить наш згаданий допис. Товари дають німецькі промисловці, фінансують їх банки, а гарантує... держава.

Треба зазначити, що німці вміли все відморожувати свої заморожені в СССР претенсії. І так, коли ще в 1931. р. належалось їм звідтіля 1,200 міл. рублів, то тепер уже тільки 180 міл.

Кореспондент зазначив рівночасно, що господарська ситуація, яку витворила нова умова Німеччини з СССР, для Польщі некорисна. Остання мусить конкурувати з нім. промислом, хоч щоправда взаємні орудки влекшує контингентова умова СССР з Польщею.

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ ЗОЛОТА В 1934 Р. — НЕБУВАЛА В НІЙ РОЛЯ СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

В р. 1934. світова продукція золота просто рекордова: 27.35 міл. унцій себто майже 2 міліони унцій більше, ніж в 1933. р. З поданої цифри припадає на Північно-Африк. Унію 10.48 міл., на СССР — 4.22 міл., на Канаду 2.96 міл. і на Зл. Д. П. Америки 2.75 міл.

У розвою світової продукції золота замітні два прояви: меншення продукції в П.-Афр. Унії, і незвичайний її зріст у большевиків. Для порівнання невеличка ілюстрація цифрами (в міліонах унцій):

	1932	1934
П.-Афр. Унія	11.56	10.48
СССР	1.99	4.22

Продукція золота у большевиків, що ще 5 років тому сягала 7 відс. світової продукції, в мин. році осягнула 15 і пів відсотка! Повищі цифри, що їх ми беремо з німецьких джерел, вказують на те, що большевики поставили собі девізу: добути якнайбільше золота!

В. Н—вич.

За безпосередні переговори Франції з Німеччиною.

ПАРИЖ, 24. 4. ПАТ. На засіданні конґресу федеральної унії колишніх комбатантів у Вільонь предсідник Пішот склав звіт про взаємини французьких комбатантів з німецькими комбатантами. Конґрес уповажнив Пішота продовжувати взаємини з німецькими комбатантами.

Президент підписав новий конституційний закон.

ВАРШАВА 24. ПАТ. Вчора вечір президент Польщі підписав новий конституційний закон. У лицарській салі на Замку зійшлись в год. 7.15 веч. члени уряду, маршал сойму і сенату та референти конституційного закону. В год. 7.30 увійшов до салі президент з двома адютантами, за ним прем. Славек, шеф цивільної канцелярії. Прем. Славек передав президентові текст конституційного закону на перґаміновому папері вже з підписом премієра і всіх членів уряду, на якім президент склав свій підпис. Одночасно в цій хвилі роздалось 101 гарматніх стрілів. На площі перед Замком відбулась з цього приводу маніфестація почесних відділів війська і юрби народу. Ввечір відбувся бенкет на Замку, де було 2.000 осіб.

ВАРШАВА, 24. 4. ПАТ. У „Деннику Законів Р. П.“ ч. 30. з 24. квітня 1935. оголосили конституційний закон із 23. квітня 1935.

Великодне благословення папи.

На Великдень латинського обряду приїхали до Риму прочани з цілого світа, щоби взяти участь у врочистостях і приняти благословення з папських рук. Трицять найбільших радієвих станцій переказало це благословення на цілий світ.

Після врочистого богослуження в базиліці св. Петра, яке відправив папа в окруженні кардиналів і церковних достойників, великі маси вірних почали впливати на площу перед церквою. Фронтом до льожі, в якій мав появитися папа, уставилися відділи папської ґвардії, італійського війська та фашистівської міліції з прапорами. Уставлені на величезній площі меґафони подавали зібраним прочанам інформації в ріжних мовах.

Роздалися звуки труб, що заповіли прихід св. Отця. На площі перед церквою настала тишина. Крім того прибуття папи заповіджено словами в ріжних мовах, починаючи від латинського: Ляудетур Єзус Хрістус! Появу папи повитали зібрані грімкими окликами. Опісля серед тишини поплив молитвенний спів св. Отця: „Да будет милосердіє Всемогучого Господа над Вами“. А вкінці: „Благословеніє Господнє на вас“. Нарід упав на коліна. Папа благословив зібраних вірних, опісля звертаючись лицем на всі сторони світа, благословив увесь світ. Після благословення один кардинал повідомив зібраних, що св. Отець уділив їм повного відпусту.

Роздались знову звуки труб, військо презентувало зброю. Папа в окруженні свого почоту, прощаний одушевленими окликами вірних, покинув льожу.

Перший раз в історії християнства величаву ватиканську врочистість завдяки радію слухав цілий світ.

В. Британія і Німеччина обмінюються старшинами.

БЕРЛІН, 24. 4. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Льондону: Британська і німецька армія обмінялись старшинами так, як це було перед війною. Двох старшин британської армії виїхало вчора з Льондону до Німеччини. У найближчих днях трьох німецьких старшин від піхоти, кінноти і артилерії виде до В. Британії на довший час.

Розбудова британського летунства на Далекому Сході.

Японський щоденник „Ніші-Ніші“ повідомляє, що британське міністерство летунства переводить великі зміни у системі стратеґічних точок на Далекому Сході.

Головна стратеґічна лінія британської оборони йтиме від Гонґ-Конґу до британського Борнео і далі на південь до пристані Дарвіна в північній Австралії. На острові Борнео буде головна база для літаків. Тепер будують там 6 великих летовищ під управою представників міністерства летунства полк. Тернера і Вельша. Після здійснення нового пляну, твердиня Сінґапур буде закривати напілля нової стратеґічної лінії. Тоді теж відлетить зі Сінґапур 6 ескадр тяжких гідроплянів на острів Борнео.

Українка з Буковини спадкоємницею папи Пія XI.

Румунські газети розписалися широко про спадщину по папі Пію IX. В 1916 р. явилися в польських газетах оголошення, в яких шукали спадкоємців папи Пія IX., що помер в році 1879 р. Спадщина, полишена папою Пієм IX, складалася з замку і маєтку в Барцельоні, 60 мілюнів у пезетах і ріжних дорогоцінностей і мала припасти нащадкам його сестри Марії Доротеї. На це оголошення зголосилося багато спадкоємців, але вони не могли доказати своїх прав до спадщини. Одинокою особою, яка ці права доказала, була пані Ольга Федорович із Вижниці на Буковині, що мешкає тепер у Чернівцях. Вона предложила документи, з яких виходить недвозначно, що покійна сестра папи Пія IX була її прабабкою. Пані Ольга Федорович жила в дуже скромних відносинах з маленької пенсії по своєму мужові, що був урядником. Вона оповідає, що недавно відвідав її один торговець старинними річами з Берліну, граф Болеслав Мастай деля Фереті, який об'їхав автом цілу Польщу, щоби доказати, що він кревний пок. папи Пія IX. Каже, що він походить з родини, яка від 1520 р. мешкає в Італії і має кревних у Львові та Кракові. Незабаром він має виїхати до Барцельони, щоби 28 свідоцтвами уродження доказати, що він кревний пок. папи Пія IX. Але й п. О. Федорович має старі документи, з яких виходить, що пок. сестра папи Пія IX. познайомилася на двірськім балю в Барцельоні з бувшим полоненим Наполеона, Іваном Стшельбіцьким, якого батько мав посілости в Польщі, і вийшла за нього заміж. Молода пара виїхала після весілля до Польщі, де залишилася у своїх добрах. Пані Федорович твердить, що вона є одинокою правдивою спадкоємницею по папі, бо памятає, що її пок. батько оповідав про маєтки в Барцельоні та дорогоцінности, які там остались. „Я знала", оповідає пані Ольга Федорович, „що походжу з шляхотської родини, що пок. папа Пій IX був нашим близьким свояком, одначе не інтересувалася спадщиною. Я пригадала собі те все аж тоді, коли вичитала в польських газетах про спадщину і про рішення суду в Барцельоні". Пані Ольга Федорович приготовляється тепер до виїзду до Барцельони, де перед судом докаже свої права до спадщини, щоби відти повернути — міліонеркою. — **Буковинець.**

Ліквідація комуністичної організації на Мадярщині.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Будапештенська поліція викрила широко розгалужену комуністичну організацію та арештувала 70 комуністів. Організація мала тайну друкарню, де друкувала не тільки летючки, але теж часопис „Комуніст". Провідником організації був Юлій Йольсвей, який по здавленні комуністичної революції на Мадярщині утік до Німеччини, опісля до СССР. Недавно вернувся Йольсвей потайки на Мадярщину, щоб зорганізувати комуністичний рух.

Будьонний про винищування коней.

Відомий командант большевицької кінноти Будьонний оголосив листа про лихий стан годівлі коней у колективних господарствах і совхозах. Тому, що на Україні значно зменшився стан коней до судової відповідальности притягнули начальника департаменту годівлі коней комісаріяту хліборобства Огія та його заступника Дудника. Обох обвинувачують за лиху господарку, внаслідок якої зменшився чисельний стан коней на сов. Україні.

Духовний концерт львівського хору питомців.

В Квітну Неділю, 21. ц. м. в год. 6. веч. хор питомців львівської гр.-кат. Духовної Академії під батутою о. Володимира Жолкевича влаштував у семинарицькій церкві духовний концерт. Програма дострoєна була вповні до великопісної пори.

Трагічне веделеве „На ріках Вавилонських" було гідний вступ програми, символізуючи вірою і долю новочасного Ізраїля — над Дніпром і Дністром! Твір, написаний в оригіналі на мішаний хор, не тратить нічого в перекладі на мужеський, при чім навіть тонацію оригіналу (f-моль) лишено. Твір Віликовського „Приосорбне єсть", як друга точка, був хіба лише історичною пригадкою недавно минулого, подібно, як напр. деякі пісні Січинського на інших концертах. Недостачі твору, як напр. розшматовування слів Христової молитви в Гетсеманії зовсім злишними повторюваннями фраз на якийсь-то нібн італійсько-оперний зразок велять дивитись на твір, як на історичну реліквію післяперемиської доби (1880—1900). Але й тут дбайлива інтерпретація нашого хору робила своє. Та вже третю точку слід би назвати просто сенсаційною появою у програмі українського хорового концерту! Це ні що менше, а двохорний мотет Пахельбеля (1653—1706), одного з близьчих німецьких попередників Й. С. Баха. І оце вперше йде у нас твір передбахівської доби в українському перекладі тексту! Хор вживився в цього, такого новітського звучання вповні гідно, розвиваючи відповідну кольористику. Додаю, що твір стоїть у тонації D-дур, зложений з двох контрастових частин; першої у тричвертевому такті з питомою XVII-тому століттю ритмікою тодішніх танців „гальярди" чи „шаконни", — і з другої частини в цілому такті з рівною улюбленими в цій добі частими меліямами шісвацятoк у каденціях.

Після коротенької перерви йшов твір, що заразу є історичною реліквією в репертуарі нашого хору питомців — але цим разом уже реліквією з куди давнішої доби, з доби найранішого дитинства наших питомецьких і взагалі галицько-українських хорів. Гайднівське „Супер флюміна Бабільоніс", перекладене ще яких 100 літ тому Осипом Левицьким з Болшова (відомим музичним діячем перемиської доби) з мішаного хору на мужеський, з одночасним насильним прикроєнням до цієї музики богогласникового тексту „Вижду Тя на хресті висяща". Правда, що ця перерібка під усяким оглядом вельми торсько-незручна і з цього здають собі справу й самі виконавці. Але при малочисельности оригінальних, передовсім наших українських мотетів на мужеський хор, послугуються ще й донині наші хори питомців усякими перерібками, навіть такими незручними, як оце „Вижду Тя" — а вже ж згаданий твір є традиційним репертуарним твором, що почавши від часів О. Левицького дідично переходить в оцьому хорі з покоління на покоління. Одначе супроти зросту музичної свідомости в наших хорах, ба навіть і серед публики, традиція всяких нескладно оброблених „Вижду Тя" швидко уступить місце новій традиції — Пахельбелів з добрими українськими перекладами!

На пяту точку концерту подано „Христе Царю" Невінія (не, як хибно у програмках надруковано, „Раїніі"!). Наш хор співав цей твір на основі німецької збірки духовних хорів з ріжних епох, виданої якимось Цавтером у Липську. Там стоїть цей твір під іменем згаданого італійця XVI. ст. — тимчасом його стиль є собі яких добрих 250 літ молодший, себто епохи Бетовена й Шуберта! Але й нашому найбільшому духовному композиторові та взагалі найгеніяльнішому українському композиторові Бортнянському не ділася кривда. Драматично-могутнім його мотетом „Да молчить всякая плоть" у доброму (на жаль, лиш виїмково доброму) перекладі на мужеський хор закінчено концерт.

Щира симпатія, якою тішиться вже традиційно цей хор у нашої публики, оцим останнім концертом ще дужче закріпилася. Одначе слід би було поставити тут ось такий запит: Невже ж такий духовний концерт у нас мусить виключно тільки триматися великопісної пори, невже ж не можна би й частіше в році силами не лиш питомецького, але й інших мужеських та мішаних хорів улаштовувати вечір духовної музики ріжних епох і народів? Очевидно, кладучи в першу чергу натиск на нашу українську духовну музику, що — як ніодна інша музична ділянка — може вповні „засідати при спільному столі" з іншими европейськими народами. А чейже просто соромно, що з багатої та могутньої творчости Бортнянського знає наш загал ледви яку двацятьпяту частину, а поза тим цілі золоті гори зовсім незнаних, а високоцінних творів. Таке часте приводження перед свідомість загалу цього нашого найціннішого музичного дорібку не лиш будитиме та скріплятиме релігійного духа, але також підійме сильно нашу патріотичну гордість, може навіть куди сильніше, як світська музика!

Д-р Борис Кудрик.

РОЗСТРІЛЯЛИ ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ.

АТЕНИ, 24. 4. ПАТ. Ген. Папульоса, колишнього команданта грецьких військ в Малій Азії і ген. Кімісіса засудив воєнний суд на кару смерти за участь у повстанні. Обох генералів розстріляли нині в год. 6-ій вранці.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Атенах почалась розправа проти провідників опозиції. Шеф безпеки Зеніс заявив, що повстання зорганізував Венізельос. Воєнний суд зредукував число свідків оборони. Таким чином у справі провідників опозиції буде зізнавати по пять свідків, у справі інших підсудних по трьох свідків.

— У Толедо, у стейті Огайо застрайкувало 2.000 робітників у фабриці самоходів Шевроле, домагаючись, щоб у фабриці працювали тільки члени робітничих синдикатів.

— На передвиборчих вічах у Югославії дійшло в кількох містах до кривавих сутичок. У Цетинії вбили кандидата на посла Зубера, у Спліті ранили колишнього міністра Андзеліновича, оба кандидати проурядової партії.

— До Стокгольму виїде з візитою литовський міністер закордонних справ Ловорайтіс, де буде два дні, 12. і 13. червня ц. р.

— У Дебліні згорів будинок ірляндської льотерії зі слею льосувань. Здогадуються, що будинок підпалили.

НОВИНКИ

— **Любли́н. церква св. Йосафата, вул. Зелена 3.** Порядок греко-кат. Великодних Богослужень: Вел. Субота, 27. ц. м. год. 8. веч. Воскресне Утреня. Воскр. Неділя, 28. ц. м. год. 11. Співана Служба Божа. Світл. Понеділок і Вівторок 29. і 30. ц. м. Служба Божа год. 9. Неділя, 5 травня год. 11. Служба Божа попол. спільне „Свячене".

— **Нова українська кооператива „Піон“.** Вже від 1. квітня ц. р. відчинила свою робітню кооператива українських столярів „Піон“ при вул. Потоцького ч. 48 в домі Українського Т-ва Допомоги Інвалідам. Кооператива виконує швидко і солідно всі роботи з ділянки столярства. Управа кооперативи опочиває в руках енергійних і солідних наших столярів, які дають запоруку, що всі замовлення будуть швидко і солідно поладнані. Управа „Піон“ повідомляє отсею дорогою українське громадянство про заснування столярської кооперативи і просить громадян віддавати туди всі свої замовлення.

— **Заприсяження війтів.** Староство в Чортковi заприсягло нових війтів і їхніх заступників. Війтами збірних громад вибрані: Біла, Володимир Плюшевський, заст. Лясковський; Джурин, Леопольд Лисаковський, заст. Микола Тимків; Паушівка, Григ. Яковишин, заст. Лев Масловський; Свидова, Стеф. Маркевич, заст. Мат. Нельсон; Косів, мр. Йосиф Дреліховський, заст. Іван Давибіда; Колендяни, Макс. Лілінг; Улашківці, Беренда Чайковський; Білобожниця, Ів. Баранський, Тим. Пилявський; Ягольниця Ст., д-р Войтіх Ляхович. — У Жовківщині війтами стали: Бутини, Радзіковський; Зіболки, Білинський; Крехів, Сать; Мокротин, Рот; Мости Великі, Івахів; Надичі, Лучик; Воля Вис., Дучимінський; Туринка, Долошицький; Колодно, інж. Блонський.

— **Неділльна почта на літнищах.** На основі розпорядку міністерства почт у всіх кліматичних і літниськових місцевостях на терені Польщі вводиться в неділі і свята одноразове доручування почтових посилок. Розпорядок обовязує від 1. травня ц. р.

— **Шукають за нафтою.** Нафтові підприємства в Польщі глядають нових нафтових теренів магнетичним способом. Глядання ведуться головно в Стрийщині. Сейсмічні досліди вказують, що в стрийському повіті є богаті нафтові джерела.

— **Україніка.** „Прагер Пресс“ подала нотатку про „Українську Загальну Енциклопедію“, що саме закінчила останній том свого видання. Автор називає цю енциклопедію граничним каменем в історії української культури, хоча не вповні досконалим, всесторонно вжиточним знарядом умової роботи, то всеж таки вислідом дуже поважної вступної праці і свідоцтвом національної зрілости. — У зшитковому виданні видавництва Л. Мазача Tvůrcové dějin („Творці історії“) між ін. опубліковано такі праці проф. Д. Дорошенка: Іван Мазепа, зош. 89—90; Богдан Хмельницький, зош. 85—86 (з портретом); Петро Могила, зош. 80—81. — Ілюстрований місячник Pestry Tyden (ч. 12 з 22. III.) видрукував українську народню казку „Пан Коцький“ з 4 ілюстраціями та текстом Галини Мазепи. — В останній (2-ій) книзі берлінського історичного квартальника „Цайтшріфт фір остевропеіше Ґешіхте“ памяти М. Грушевського присвячено дві статті: проф. О. Геча й проф. М. Кордуби. В тійже книзі уміщено рецензію Б. Крупницького на „Нарис історії України“ Д. Дорошенка. — П. Кость Кракалія помістив в останньому часі в німецьких газетах, що виходять в Румунії, такі статті: про Т. Шевченка в „Черновіцер Морґенблят“, про Мих. Грушевського в „Дойче Таґеспост“ і про Федьковича тамже. Дальше помістив він у „Дойче Таґеспост“, „Банатер Таґеблят“ та „Екстрапост“ статті про українців у Совітах, на Зеленому Клині, в Манджурії й про подвійну політику совітську супроти України та Европи.

— **Вчительські семинарі в Польщі.** На терені цілої Польщі є тепер 156 учительських семинарів, 3 педагогії, 21 захоронних семинарів і 6 семинарів для вчителів ремесл. 99 семинарів є державних, 9 самоврядних і 48 приватних. У семинарах учиться 10.160 учеників, у педагогіях 350, у захоронних семинарах 1.144 учениць, у ремісничих семинарах 319 учениць.

— **Львівська хроніка.** „Ґазета Поранна“, що з причини страйку друкарняних робітників припинила була видавництво виходить дальше. — На вул. Сокола помер нагло 60-літній Зигм. Шмідт, б. оперетковий співак з міського театру.

— **Краєва хроніка.** В млині в Торговиці пов. Стрий вибухла пожежа, яку спричинили свідомо два сини державця млина Т. Пінелеса. Обох арештовано. — В Конюхах пов. Грубешів три озброєні людці напали в ночі на дім Мих. Сольського і тяжко його побили, не знайшовши в нього грошей. — На дорозі між Свиржем і Перемишлянами якісь три опришки напали на 25-літного Шаю Вайса і побивши його до безтями, зрабували йому 15 зол. — В Бориславі утопився в ропній ямі 25-літний Ян Вебер, посварившися зі своїм братом. — В Литині пов. Дрогобич хтось застрілив 35-літного Сеня Патюка.

— **Катастрофа з автобусом.** На шосі біля Кориткiв пов. Опочно пасажирський автобус упав до рова, причому 11 пасажирів потовклося. Катастрофу спричинили візники, що переїздячи, обкидали автобус камінням. Один камінь ударив шофера, який через те втратив свідомість і панування над кермою. Візників арештовано.

— **Бездержавники підлягають опіці Червоного Хреста.** Т. зв. бездержавники, що користуються правом азилю в Польщі і мають нанзенівські пашпорти, користали досі з опіки Ліґи Народів. Тепер спеціяльний делеґат Ліґи Народів покинув своє становище у Варшаві і тому всі справи опіки над бездержавниками в Польщі переняв польський Червоний Хрест (Варшава, Смольна 6).

— **Землетрус в Ірані.** Провінцію Мужандеран в Ірані навістив землетрус. Багато домів завалилося, присипаючи мешканців румовищем. Досі добули з руїн 280 трупів.

— **ЗАПІР.** Досліди, переведені в кліниках для внутрішніх недуг виказують, що природна гірка вода FRANCISZKA JÓZEFA є знаменитим засобом на прочищення і приносить велику полекшу.

Два трупи.

У вівторок 23. ц. р. кількох хлопців з Левандівки вибралося ловити рибу у річці, яка перепливає коло Рясни Польської і Білогорщі. Нараз 16-літній Станислав Пиэь закричав, побачивши над річкою два трупи в калюжі оціпенілої крови. На його крик прибігли інші хлопці і побачили, що побіч себе лежали трупи жінки і мужчини. Батьки хлопців повідомили поліцію, куди негайно виїхав повітовий командант поліції Реймаз з тайними аґентами, фотографом і дактильоскопом. Трупи залишила поліція на місці, бо стемнілося і не багато можна було устійнити. В середу рано виїхала туди судово-лікарська і поліційна комісія, яка ствердила ось що: Труп жінки в доволі знищенім одягу. Її закостенілі руки держали попелясту куртку. Побіч трупа жінки лежав високого росту мужчина в чорнім убранні. Побіч трупів на землі лежало пять лусок від револьверових куль, здається калібру 6/35. На голові і грудях жінки і мужчини ствердила поліція по дві рани. Револьверу побіч трупів поліція не знайшла, зате лежала скіряна течка з ганчірками. В кишенях мужчини ніяких документів ані записок не було, тільки в хустині звинений ключ і пятьзолотівка. Крім того в кишені пальта фотографія молодої дівчини з присвятою. Поліція ствердила, що вбиті це 24-літня Марія Ковалюківна, гімн. абсольвентка, донька пароха зі Скнилова та 26-літній студент Михайло Копач зі Солонки. Поліція веде слідство, чи це було самогубство на любовному підкладі, чи таємне вбивство.

У середу в 4. год. пополудні відбулась секція у Рясні Польській.

Перед виборами в Клайпеді.

РИҐА, 24. 4. ПАТ. Із Ковна повідомляють: 15. квітня витекла каденція теперішнього клайпедського соймику. Коли та в яких обставинах відбудуться нові вибори, ще невідомо. Нема сумніву, що перед оголошенням виборів литовські чинники будуть старатися найти шляхи до порозуміння з представниками місцевих німців.

Невдалий переворот у Болгарії.

Зі Софії надійшли вістки, що влада арештувала колишнього міністра внутрішніх справ Колева з кабінету ґен. Златева. Колев підготовляв державний переворот проти короля Бориса, бажаючи проголосити Болгарію республикою. В цілій Болгарії перевела влада численні ревізії й арештування. Королівський замок у Софії окружив один з найвірніших болгарських полків і кадети.

СОФІЯ, 24. 4. ПАТ. Прем. Тошев склав таку заяву представникам закордонної преси: Звлання нового уряду означив маніфест короля до народу. Метою уряду вдержати внутрішній і зовнішній мир. Малий край, яким є Болгарія, потребує миру і ладу, щоб загоїти свої рани, які завдала війна і повоєнні роки. Конституція, над якою працює прем'єр і міністер справедливости, відповідатиме змаганням Болгарії та її політичним потребам і традиції. Конституція піддержить основу держави, яку започаткувала армія у травні м. р. У закордонній політиці Болгарія, вірна ідеалам Ліґи Націй, буде чинником мира на Балкані і в Европі. Новий уряд буде старатись затіснити господарські і культурні взаємини з іншими державами, головно зі сусідами.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Кілька днів тому помер у Львові **Олександер Гриневич,** колишній старшина УГА, скромна, гарна вдачею людина, свідомий український патріот. Походив Покійник із Буковини, народився 13. X. 1891 у Верещанці на Буковині, гімназію скінчив у Кіцмані, після чого вступив на посаду до почтового уряду в Чернівцях. Перебув цілу світову й потім українсько-польську війну і як старшина УГА пережив польський полон у Тухолі. Потім працював у салінах у Велічці під Краковом та в управі пансіону „Швайтерівка“ в Зелемянці. Чотири роки тому вженився з вдовою по пок. М. Самосію, власнику крамниці з образами і рамами при вул. Руській, та перейняв той склеп, працюючи в ньому разом з дружиною. Став роботящим, інтелігентним, чесним ремісником і находив в усіх, що стрічались з ним, пошану та симпатію. Помер на запалення легенів, похорон відбувся у минулий вівторок на янівський цвинтар. Несподівана смерть О. Гриневича, людини в силі віку, зробила на всіх його знайомих гнітуче враження. В. Й. П.!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято в честь Н. Кобринської на Бельведері. Минулої неділі відбулося на Книгинин-Бельведері свято в честь Н. Кобринської, влаштоване місцевим гуртком „Союзу Українок“. На програму свята зложилися: промова п. Витрикушевої, дві декламації, два сольоспіви п. Ліди Каратницької (сопран): („Фінале“ Січинського „Стелися барвінку“ й арія з „Тоски“, а на біс „Із сліз моїх“) і хорові продукції жін. хору гуртка під дир. п. Воронячака. При фортепіяні: проф. І. Ліськевич-Сінгурович(?)ева (хори) і п. М. Тимківна (сольоспіви). Свято полишило дуже гарне враження. Публики мало, здається з причини слабої реклями.

„Бесіда“ перенесла свою домівку з вул. Перацького до просторих кімнат колишньої кавярні „Асторія“ на вул. Собіського. Ая.

СКОЛЄ.

Культурно-освітний рух у Сколівщині. В останнім ... Філія „Просвіти" в Сколім та її урядовець м-р Ми... Ценко були всеціло занятті переводженням річних загальних зборів по читальнях, на яких звичайно можна ...зати успіхи та браки просвітньої роботи. Село Р о ...нка Н и ж н а, занедбане Богом і людьми забу... без кооператив, читальня лише на папері, в останнім ... по відновленні читальні, оснуванню кооператив ...село правдиву просвітну роботу. Загальні збори в присутности около 100 членів виказали великий поступ ... успіхи просвітньої роботи. Недавно заснована жіноча ...ція влаштувала свято стрілецької пісні, на якім ви... ...лошено кілька деклямацій, відспівано кілька пісень, ... Анна Кореневич відчитала реферат. Громадські вибо... ...виказали велику зорганізованість села. Члени кооп. ... маючи грошей на уділ, зложили 70 метрів дерева і ... мають намір приступити до будови власного до... Дня 7. ц. м. відбулося скромне але гарне свято в ... Т. Шевченка, на якому реферат виголосив село... ...ин Михайло Кічаш. Так росте і розвивається село без ...ного інтелігента, але завдяки людям доброї волі і о...

...ті до праці. — В О р а в і ствержено не найгіршим ... Читальня протягом ділового року проявляла за... ...бу діяльність, вправді приготовлено дві вистави, ви... відбув кілька засідань, однак за мала скількість зор... ...ізованих членів та незорганізоване жіноцтво. Збори ...очали нове життя, вписалось багато нових членів. ...вано жіночу секцію і вибрано новий енергійний ви... ...з о. Мудрим і тому сподіємось, що читальня розви... ...більшу діяльність. Признати треба, що контингент ... „Просвіті" читальня перевиконала, а також була ... в звязку з Філією, беручи участь у всіх нарадах. В П о... ...рі читальня за 7 літ істнування не навчила ще на... ...не то членів, але навіть виділових, що до читаль... ...треба платити вкладку, бо на 36 присутних лише 3 ... заплачену вкладку, а читальня за цілий рік мала ... зол. доходу, коли трафіка лише в кооперативі тор... ...за папироси 20 зол. на тиждень. Аж під загрозою де... ...гата, що дальше не веде зборів, всі присутні вписа... ...сь в члени і заплатили вкладку. По рефераті делега... вибрано новий виділ і відразу видно було, що 4-го... ...ні збори зробили переворот у їх душах, чого дока... ...що читальня має вже около 100 членів з вкладка... ...основано жіночу секцію і мають намір цього року ...ступити до будови власного дому. — Загальні збо... ...читалень в вижній частині Сколівщини (північна) по... ...іншим духом, бо це вже не забута верховина, але ...тні зразково зорганізовані села. Збори в П і д г о... ...дах і С о п о т і та анкета в У р и ч у це по... ...концерт культурно-освітної праці і повна насолода ... делегата. Читальні мають по 300—450 (Підгородці) ...ів, що неділі і свята сходини з голосним читанням ... дискусією. Голови читалень о. Чумало (Підгородці) і ... Воскрес (Сопіт) виголосили низку рефератів на ріж... актуальні теми і тому читальні та праця в них стали ... народу хлібом насущним. Такої жертвенної та ус... ...ної праці побажатиб всім парохам нашого округа ... трохи більше як половина так працює), то то... ...просвітне життя і розвиток сіл пішов би зовсім ін... ...темпом і ми сталиб в ряді найсвідоміших повітів. ...рід взагалі горнеться дуже радо до зорганізовано... життя. — Загальні збори в К о р о с т о в і і М е... ...б р о д а х виказали, що там без огляду на ріжні ...шкоди і брак власних домівок просвітна праця гар... розвивається завдяки людям доброї волі і є надія, що ...го року розвинуть ще кращу діяльність. — В С л а в... ...у ствержено, що минулась вже слава давного ...ська, яке вело провід у цілій Верховині, бо стну... ... в селі аж 3 корчми, в яких головно старші грома... ...любки пересиджують, хотяй не ... бо нема ... Читальня має лише 80 членів і то не всі заплати... ...ну вкладку. За рік одної вистави не було, ні кон... ...ту, ні реферату, хіба сходини членів з голосним чи... ...тям. Збори тим замітні, що разом з оснуванням жі... ...ції і зборами дружка Р. Ш. тревали 4 години ... присутні вислухали реферату уважно. На заклик ... делегата вписалось 25 громадян у члени Т-ва „Просві... у Львові і вложили членську вкладку. Новий виділ ... запоруку кращого розвитку. — В К о з ь о в і й за ... від істнування читальні не наладнано діловодства, чле... ...не платять вкладок, а читальня крім церковних кни... ...майже не має інших для потреби членів. Виділ за... ...не робить, бо уважають це непотрібним. Вистав ...

З дороги життя.

Паломники — чи туристи?

Від чудових травневих днів одного паристого року поруч незвичайного розвитку туристики (особливо на Гуцульщину) стало в наших сусідів процвітати буйним квітом політичне комівояжерство, себто перехід з одного табору у другий, утеча спід одного прапору під другий, мандрівка з одної партії до другої.

Має воно своє обґрунтування. Люди радо пересуваються із твердого крісла на вигідний, глибокий декретовий фотель.

*

Стрінув я вчора шкільного товариша, тепер професора політехніки, завзятущого ендека. Став зі мною говорити про товариський зїзд з нагоди 35-літніх роковин іспиту зрілости. Ми йшли Академічною вулицею і в розмові розгорілась перед нами ватра споминів про заборонені папіроси, про проф. Шухевича, про дівчата, кабарет Кліґберґа, куди ми заходили тай людей шукали, щоби добру навчили.

*

Стрічаємо біля готелю Жоржа другого товариша. Теж професор політехніки і наш товариш зі шкільної й політехнічної лавки.

— Куди ідеш? — питається перший.

— Йду до товариського клюбу ББ.

— А щож ти маєш з ними спільного і що ти там робиш?

— Не маєш поняття, як добре я там почуваюсь. Самі свої.

*

Я вертався додому і думав по дорозі:

— А в нас? чи краще? У нас теж переходять люди з одного табору до другого, але роблять це менше дискретно. Як тільки перейде який діяч з права на ліво або з ліва на право, зараз починає гукати в напрямку всіх своїх вчорашніх однодумців:

— Ви замотиличені демагогією здегенеровані типи, без ідей, без характеру, без ясної, чистої лінії!

І всі починають з подивом дивитись на той новий, ясний, кришталевий характер, що випростувався від хвилини, як плюнув поза себе.

А якби я мав голос у тих високих ідейних справах, то сказав би так:

— Панове туристи! Не забувайте, що земля округла і що хто далеко заходить, може вернутись навіть на старе місце.

Тому бодай з нагоди Великодня моліться і бийтесь у груди!

Тиберій Горобець.

...ли концертів не приготовляють, однак є надія, що читальня цього року зачне зовсім нову діяльність завдяки новому ідейному парохові, який щиро занявся працею в читальні, організує членів і розпочинає нове життя. Вибрано виділ з о. Каричеком, який дає запоруку кращого розвитку читальні. — С т и н а в а В и ж н а давно вже веде гарну діяльність власними силами селян у всіх товариствах, яка дає наглядні овочі праці. Виділ розвинув успішну діяльність, чого доказом були річеві і гарно опрацьовані звіти виділових. Зате серед членів ствержено почасти байдужність і брак охоти до просвітної праці, чого доказом за мала скількість членів і неточне плачення вкладок. — Головною журбою і працею в останнім часі стала с п р а в а м а с о в о г о ч л е н с т в а. В тій цілі скликано 22. м. м. повітову анкету мужів довіря, що відбулася в присутности 85 делегатів читалень і п. інсп. Брилинського з Т-ва „Просвіта", який виголосив реферат про значіння просвіти, потребу масового членства і предложив технічний плян ділання. Повітовим організатором членства вибрала Філія свого урядовця, який розвинув енергійну та успішну акцію в тім напрямі. Філія постановила приєднати цього року 2.000 членів і таке число приняли зібрані на анкеті як нашу ціль. Рівночасно ухвалили, що кожний виділовий читальні мусить стати цього року членом „Просвіти", супроти некарного виділу може Філія застосувати карні санкції аж до завішення виділу в урядуванні включно. Ухвалено, що кожне село мусить дати найменше 25 членів і кожний муж довіря постановив приєднати стільких членів, щоби здобути книжкову нагороду і відзначення. Гарний початок зробив виділ читальні з Я л и н к о в а т о г о (недавно село занедбане), бо голова читальні Олекса Галадій приніс 15 вкладок за виділ, так само Йосиф Шестакович з Г о л о в е ц ь к а, а майже всі присутні вписались на анкеті в члени. Числимо, якщо округ наш незвичайно бідний зуживає річно тютюну за 400 тисяч золотих, а гуртівня монопольки продає 100 літрів денно алькоголю, то сміло можемо здобувати дві тисячі членів для „Просвіти". Пов. організатор розвинув сильну акцію в тім напрямі і напр. по рефераті в Синевідську Вижнім вплатило 50 членів відразу членську вкладку, а зібрані мужі довіря постановили приєднати 200 членів, так що для решти повіту вже мале число лишиться і сподіємось, що ідейні мужі довіря намічене число здобудуть. Коли Дмитро Михайлишин, голова читальні в П о б у ц і може прийти з колиби в лісі в ночі до пов. організатора, щоб його запросити на анкету і радується, що анкета в справі масового членства увінчалась успіхом, Дмитро Лесів з Л и б о х о р и 2 рази приходить пішки до Сколього по інформації, а Анна Левицька ж. Матія з Синевідську Вижнім збирає між жінками яйця, продає їх літникам і так приєднує аж 30 членів для „Просвіти", то сподіємось, що всі мужі довіря так гідно сповнять свій обовязок і наша Філія число 2.000 членів повинна осягнути. Тому взивається всіх мужів довіря розвинути сильну акцію за масовим членством і негайно предкладати виказ членів і гроші повітовому організаторові м-рові Миколі Ценкові в канцелярії д-ра Булака в Сколім і відбирати для членів образи.

Дня 10. квітня відбулося в **Сколім величаве жіноче віче** в присутности п. сеняторки Кисілевської, пані Васильчишин, орган. референтки С. У. в Стрию, яка від Союзу Кооператив в Стрию обїхала всі кооперативи сколівського повіту, де виголошувала до жінок і мужчин реферати на кооперативні теми і в присутности понад 100 жінок з повіту і Сколього та представника С. К. з Стрию, дир. Кузіва, що виголосили реферати на кооперативні та організаційні теми. Присутні постановили, що всі закупи будуть полагоджувати лише в кооперативних крамницях.

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ.

В днях 21. і 22. ц. м. гостила друга дружина України в Ходорові, де розіграла два змагання: з „Цукрівнею" і „Ходоровією". На велику втіху української публики, яка зібралася численно в оба дні, Україна II. перемогла обох противників. У неділю грала Україна з Цукрівнею, в понеділок з Ходоровією.

Україна II — Цукрівня 3:2 (3:1).

Україна мала в першій половині перевагу і добула троє воріт зі стрілів Сумика, Ліськевича і Крушельницького. На першій плян вибився в українській дружині воротар Босий, в нападі подобались Яцкевич і Крушельницький, в помочі Сушко. У другій частині напад дещо ослаб, але оборонне тріо і воротар України стояли на висоті і не дозволили противникові вирівняти.

Україна II — Ходоровія 2:0 (1:0).

Змагання дуже цікаві, раз одна, раз друга дружина була в офензиві. Акція України більше плянова завдяки добрій грі Яцкевича і Крушельницького. Всі стріли нападу противника боронив ефектовно воротар Босий, який був найкращим змагуном на грищі. Ходорівська дружина грала доволі брутально, що викликало негодування серед публики. Ворота добув Крушельницький.

Судді в обох днях д. добрий.

Нові книжки й журнали.

Н. Т. Підзаменський: ПРИГОДИ ШУМА з передмовою Л. Нигрицького. Львів 1935. Накладом І. Тиктора. Стор. 128, ф. 16-0.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Городок:
28. IV. „Княжна чардаша.
29. IV. „Бешкет у раю".
30. IV. „Корневільські дзвони".
1. V. „Товаріш".

Великий Міський Театр.

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Пятниця, 26. IV. год. 7·30 веч. „Переносини".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Пятниця, 26. IV. год. 7·30 веч. „Подружній кетч".

Виступ Театру „Заграва" в салі „Ріжнородностей".

Понеділок, 29. IV. год. 7·30 веч. „Ой, Морозе, Морозеньку", Меріяма-Лужницького.

Вівторок, 30. IV. год. 3·30 поп. „Ой, Морозе, Морозеньку".

Вівторок, 30. IV. год. 7·30 веч. „Кравері слави" М. Паньоля.

Цирк Станевських, площа Бема.

Четвер, 25. квітня, одна вистава, 8·15 веч.

Пятниця, 26. квітня одна вистава 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).
ВАНДА: „Кавалькада".
ГРАЖИНА: „Автко Поліцмайстер" (Ад. Димша). Гарбо.
КАСІНО: „Будь собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Імітація життя", ревія „Варшава — Львів".
КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Новий пол" та „Історія тріху".
МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою.
ПАКС: комедія „Його ексцеленція" та за додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Велика парада", кольороване „Мікі Маус".
РАЙ: „Ігумен Кордецький".
СВІТ: „Улянські обіти".
СОНЦЕ: „На позорищі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія.
УТІХА: „Присмирники індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Четвер, 25. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·00, 13·10 Концерт, 16·50 Твори Макса Лідієнгава (муз., сп.), 20·00 Мистці віденської оперетки (муз., сп.), 21·39 Форт. ресіталь, **Кошиці** (2591) 17·20 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт сальон. орх., 21·00 Комп. концерт Респігія, **Париж** (1648) 12·15, Концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 10·15 Пісоньки, 16·00 Клясс. і суч. твори на форт., 16·30 Форт. твори Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·30 Солісти, 20·10 Пісоньки, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Домашня музика (гіт., скр., альт.), 17·00 Концерт **Будапешт** (550,5) 18·35 Мадярські арії сп. Кальмар у супр. циг. орхестри, 21·00 Муз. пародії, **Мілано** (368,6) 11·30, 13·35 Легка й популярна музика, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 26. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Симф. музика, 15·40 Концерт, 17·30 Солісти, 22·10 Давня й нова музика, **М. Острава** (259,5) 17·55 Спів, **Прага** (470,2) 11·05, 20·05 Концерт, 17·00, 19·10 Квартет, **Париж** (4648) 18·00 Пісні, 20·00 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 12·00, 21·05 Ред. пісні, 15·00 Богослуження. **Берлін** (356,7) 17·00, 23·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 23·00 Просимо до танку, **Кельн** (455,9) 16·00 Кам. музика, 21·00 Танки всього світа, **Ляйпціг** (382,2) 21·00 Симфонія ч. VIII. ц-моль Брікнера, **Мінхен** (405,4) 15·40 Форт. ресіталь, **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 17·00 Хор, 18·25 Фдст, 16·30 „Травіята" оп. Вердія, 23·20 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка муз., 13·25 Тріо, 20·45 Два століття танк. музики, **Рим** (420,8) 13·25, 20·35 Легка й камер. музика, 17·05 Солісти, 22·00 Концерт на скр. і орх. Чайковського.

Львівське радіо.

Четвер, 25. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Для дітей: Огороднича гутірка, Великодні пісоньки, Свячене малої Басі, 12·30 Хвилинка Гунода з гр. пл., 13·05 Полудн. денник, 13·15 Муз. казки, концерт камер. орх., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Вогонь як муз. мотив — музика з гр. пл., 16·10 Сп. ресіталь надкантора проф. Фріда, 16·30 Інфлюанс де ля пенсе фільософік сір ля літератур франсе. 16·45 Фортепіяновий ресіталь, 17·00 З гірничою лямпочкою в підземеллях Підкарпаття (репортаж зі Стебника), 17·15 Театр Уяви: Про Марґаритку та про танок із гусарами Мошинської - Янушевської, 17·50 Спорт. вістки, 18·00 Арії та пісні в супр. форт., 18·15 Конрад і світ: Етика героїзму, 18·30 Листи та програми, 18·40 Культ. і мист. життя, 18·45 Пісоньки й опереткові арії в супр. форт., 19·15 Люди праці: Шлюсар, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. тріо Габр. Форе, 19·50 Акт. фейлєтон, 20·00 Турнір ревелерсів (трупи: Еріяна, Есбена, Веселої Пятки), 20·45 Веч. денник, 20·55 Мухам голодова смерть, 21·00 Концерт симф. орх. (Враґа бас), 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Легка й танк. музика.

Пятниця, 26. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Полудн. денник, 13·05 Музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Музика з гр. пл. (Р. Штравс), 17·00 Дискутуймо на тему праці, 17·15 Форт. ресіталь Л. Мінцера, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: комедія Балуцького „Отвертий дім", 18·30 Реклям. концерт, 17·45 Концерт джез. орх., 19·15 Про трему перед мікрофоном, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 20·00 Турист. порадник, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Шопен у поезії, 22·45 В обороні родинного щастя та здоровля будучих поколінь (репортаж із крак. дерматол. клініки), 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·29—5·31 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шілінги 99·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Доляри 9·05—9·12, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від до	від до
Пшениця одноц.	18·50—18·75	19·75—20·00
Пшениця збірна	17·50—17·75	18·75—19·00
Жито одноціле	14·75—16·00	16·50—16·75
Жито збірне	14·24—14·50	16·00—16·25
Ячмінь одноцілий	13·75—14·00	
Ячмінь на кливо	12·75—13·00	14·75—15·00
Овес од. незам.	15·50—16·00	17·50—18·00
Овес од. легко зам.	14·75—15·00	16·75—17·00
Овес зб. легко зам.	14·25—14·50	16·25—16·50
Овес одноціл. зам.	14·00—14·25	16·00—16·25
Овес збірн. зам.	13·50—14·00	15·50—16·00
Бобик	15·25—15·75	
Гречка на кливо	18·25—18·50	
Крупи гречані	30·00—32·00	
Мука пш. I. А.	32·00—32·50	
Мука пш. I. Б.	30·00—30·50	33·50—34·00
Мука пш. I. Ц.	28·00—28·50	32·00—32·50
Мука пш. I. Д.	27·25—27·75	30·50—31·00
Мука пш. I. Е.		29·50—30·00
Мука пш. II. Ц.		28·00—28·50
Мука пш. II. Д.		26·50—27·00
Мука пш. II. Е.		25·50—26·00
Мука пш. II. Ф.		24·50—25·00
Мука пш. II. Г.		21·00—21·50
Мука пш. III. А.		16·50—17·00
Мука пш. III. Б.		12·50—13·00
Мука пш. разова	19·00—19·50	22·20—22·50
Мука житня I. кат. до 55%	24·00—24·50	27·50—28·00
Мука житня I. кат. до 65%	23·50—24·00	26·00—26·50
Мука житня II. к. ситк. до 70%	15·25—15·75	17·00—17·50
Мука житня раз. до 95 %	17·75—18·25	
Мука житня посл. понад 70%	14·00—14·50	
Висівки ячмінні		8·50— 9·00
Крупи ячмінні гр.		25·00—26·00
Пенцак		25·00—26·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. і 24 квітня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла франко магазин	2·75	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. до 26. IV. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	I. кл.	„	1·10	„
Старі „	„	„	0·90	„
Підгодов. індики	„	„	1·30	„
„ індички	„	„	1·50	„
Пантарки	„	„	1·50	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Архікатедральнім Храмі св. Юрія у Вел. Четвер, Пятницю, Суботу і світлий Празник Воскресення Господнього. **Дня 25. квітня ц. р. — Вел. Четвер:** год. 6 рано утреня і читана Служба Божа; год. 7. читана Служба Божа; год. 8·30 Торжественна Архієрейська Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, посвяченням Антимінсів, св. Мира і обрядом умивання ніг; год. 6. веч. Страсти Господні. **Дня 26. квітня. — Вел. Пятниця:** Год. 9. рано Царські Часи; год. 11. передпол. Вел. Вечірня і винесення Плащаниці; год. 5. попол. Псальми; год. 6. веч. Єрусалимська Утреня. **Дня 27. квітня. — Вел. Субота:** Год. 6., 7. рано Читані Служби Божі; год. 8·30 рано Служба Божа св. Василія Великого з Вечірнею; **год. 5·30 веч. Надгробна; год. 6. веч.** Воскресна Утреня. **Дня 28. квітня. — Празник Воскресення:** Год. 6. рано читана Служба Божа, проповідь і свячення пасок. Опісля що пів години читані Служби Божі; год. 9. рано Торжественна Архієрейська Служба Божа з посвяченням Артоса; год. 12. впол. читана Служба Божа; год. 4. попол. Вечірня. **Дня 29., 30. квітня. — Світлий Понеділок і Второк:** Порядок Богослужень як звичайно в неділі з тим, що у Світл. Понеділок о год. 8. р. відправиться Братська Служба Божа.

На голодних Яворівщини зложили в нашій Адміністрації: п. Будзінська, Заліщики 10 зол., п. Амбр. Лев, Собутка 5 зол., п. Іван і Ірена Шерстили, Судимів 5 зол.

Подяка. Виділ філії Союзу Українок у Чорткові складає оцим щиру подяку п. д-рові Богданові Макарушці, лікареві в Чорткові за його труд і безінтересовну працю, яку поклав він при переведенні санітарного курсу, зорганізованого на терені міста Чорткова Виділом філії Союза Українок. Курс відбувся у квітні і тревав три тижні, при участи 35 учасниць, які винесли з того курсу багато практичного знання з ділянки санітарної та гігієнічно-домашньої. 1936

У Велику Пятницю 26. квітня 1935. в год. 6·30 вечір відспіває хор Успенської Церкви такі псальми: 1. Галуппа: „Благообразний Иосиф", 2. Архангельський: Внегда скорбіти ми", 3. Кошиць: „О страстях Христових", 4. Львов: „Возлюблю Тя Господи", 5. Львов: „Тебе одіющагося світом яко ризою".

Д-р Володимир Бабій зложив на Рідну Школу 5 зол. замісць святочних побажань. 1453

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10